

çàääà÷ è èññéäåíàíèý ðóéïieñíûõ è èñòïðè÷åññéèõ äîéøiåíòíâ, iññóò áûòü iññòååëåíû ñ òi÷éè çðåíéy è èñòï÷ééíàäåíéy, è èñòïðèè, èéíàäèñòéè. Å óéàçàíûõ, à òàéæå åî iññéèõ äðóåéõ åóíàíèòåðíûõ äèñöéíèéíàõ åíàíèüí ññíæè ìåðíäéè åíàéèçà öåéñòíåûõ èñòï÷ééíàõ. Åñá iñè, òàé èéè èíà÷å, iññòþþòñý ðíðíäéèçíåàðü õåéñò, åúäåéèõü íåíàííèéíûõ åàðåäåíðè, iññòðíèòú íà óðíàíá åàñòðåéè ñâíè iññéäéè, iññåñòé ñ iññòðíàííûõ è iññéäéyì è òàðåéèåðíûõ è èññéäåíàíèý è iññùòåòüñý èíòåðíðåòéðíåàòü ðåçóéüòà.

Äéy òàéèõ ñàääà÷ iñæíí iññéäéèåéòü
óíèåäåðñíàéüíóþ iññéäéü iññéäéy ðíðíäéèçíåàííâí òåéñòà è èçåéå÷åíûõ èç íåäåíàéé. Óíèååðñàéüíàÿ iññéäéü åíèæíà óäíàéåòåíðýòü ñëåäóþùèí ðåçååíàéy:

- åúäåéyòü iññéçåíèüíûõ åäééíèòû
òåéñòà èåé åíññíåéåííûõ íáúåéòû;

- ðíðíèðíåàòü ñâýçü iññéçåíèüíûõ
÷èñëà íáúåéòîâ;

- iñçåíèyòü ñòðíèòü iññéçåíèüíûõ
èåðåðõè èåúåéòîâ è ñâýçåé;

- ññíòíñèòü êåé íáúåéòû, òàé è
ñâýçè ñ iññéçåíèüíûõ ñíùñëíåûì è åàòååíðèyì;

- iñèåýçûåàòü ê íáúåéòàì è ñâýçyì
ðàçéè÷íûõ iññéçåàòåé (-èñëíåûå, iññéíàéüíûõ, ååðíyòíñòíûõ è iñð.);

- iñçåíèyòü íåðååíðåéòü ìò iññéäéåé
òåéñòîâ è iññéäéyì åíèååå åûññíåíí õðíåíý (íáíðèíåð, è iññéäéè èíèéåéöèé òåéñòîâ).

Ååòïðàìè ñòàòòüè iññéäéåååòñý â
éà÷åñòåå òåééé óíèååðñíàéüíé iññéäéè – iññéäéü «ñòðóéòåðíñíàíàíòé÷åññéíâí
iññòðåíñòå». Åáííâí iññòðåíñòåí ñíñòíèò èç íáíðà èçíåðåíéé, èíèé÷åñòåí
êíòåðûõ iññéäéèåéüíí åññéííå÷í, è òi÷éè å ýòí iññòðåíñòåå. Èàæäåíâ èçíåðåíéå
ýâéyåòñý õèéñèòíååíí ìááíðí çíà÷åíéé,
iññéäéèåéyåò íåéíòíðóþ ñéåéò. Èàæäåíâ ðí÷éà ðíðàæååò õåéñò åçàèíññâýçè çíà÷åíéé íà
òééñèòíååíí ìááíðâ èçíåðåíéé.

Iðè ðàáíòå ñ òåéñòí ñóùåñòååò
iññýòéå áàçíåíâí èçíåðåíéy – ýòí ìòéíæåííûõ íà øéåéå ñéíâà, ðíðíèðóþùèå òåéñòå
â iññýäéå èò iññéäéíèy. ðíðíèðé÷åññéè èþáý òi÷éà å ñòðóéòåðíñíàíàíòé÷åññéíí iññòðåíñòåå
iññéäéèåéyåòñý ðíðí ãú íäííí áçíåíû èçíåðåíéå è íåéíòíðû íàáíðí ãððååé
èçíåðåíéé. íáíðèíåð, äëý ññíòíåññíèy ýéäíåíòíâ òåéñòå ñ iññéäéåéííûõ
ñíùñëíåûò èåðååíðèyì (åúäåéåíéy iññéäéèé å òåéñòå) ñíçåååòñý ðí÷éà å
äåííâí ñíñòåå ñäå ïäíí èçíåðåíéå áàçíåíâ, à äðóåíâ – øéåéé
éàòååíðèé íáúåéòåí («iññéäéòåéé, åíáíäíä, åíýðâ è iñð.»). Äéy ñíçååíéy ñâýçè
iññéäéèååíí åäåííy íáúåéòåí èåðåéñòå ååðååñý ååå åàçíåûò èçíåðåíéy è, åññéé íåíáóíæíí,
èçíåðåíéå èåðååíðèé ñâýçåé, è å ýòí iññòðåíñòåå ñòååéòñý ðí÷éà.
Ññíòååòñòååíí, äëý ñíçååíéy N-åðííé ñâýçè ååðååñý N áàçíåûò èçíåðåíéé.

Òåéèì íáðàçíí, çàääà÷å
iññéäåðåçíåíéy èþáýé åíòååííåé ñòðóéòåðû ñòðåííéy å íáíàùåíóþ iññéäéü ñâíàéòñý
ê ðàçéíæåíèþ å iññéäéü iññòðåíñòåå. Ëðííâ òiâíí, èññéäéüçíåíéå ñàíèò òåéñòåí â
éà÷åñòåå áàçû ñòðåíñòåíñòåå iñçåíèò ñâýçûååò è åíííéíyòü iññéäéåííûõ ñ íèíè å
ðåçíûõ èíòåðåíéíí ñèñòåíàò èññéäåíåíéy. Öåéñò – ýòí ðíðéüêí íáðàçóþùèå ååíí

ñéíáííóíóíú, éàæääý èç éíóíóú òíááò ñáíé óíééäëüíúé èääíóèòééàóíó. È, íáíóðíáð, èíóíóíáðíàöéý í ðàçáéäíèé ááí íá ñòðííé è ñòðàíéöù – ýóí óæå äíííéíéòåëüíáý èíóíóíáðíàöéý, çíáíéý, íñíáíííñòü éííéðåóííáí èñòíí-íééà èéé èçäáíéý, íóäåëüíáâ èçíáðäíéá â ñòðóéòóðíí-ñáíáíóé-áñéíí ìðíñòðàíñòáâ.

Íííóðíáðíí ìðíèéëþñòðéóíáàòü
 äíááâéäíéá ðàçéé-ííé éíóíóíáðíàöéý í òáéñòá íá íóðíáðá çääà-é ííäáíóíâéé öèôðíáíáí
 èçááíéý ííéíííñòü ñíáðàíéý ñí-éíáíéé í. Á. Ëííííñíáâ [ííééáéóéè 2007].
 Íoáééäéòéý íñóúáñòåéýåðñý â ïðíáðíàöéííí-áíáééòé-áñéíé ñèñòáíú
 «Iáíóñéðéíó» (URL: <http://manuscripts.ru/>),
 äéý ýóíáá áóíáæíúá èñòí-íééè ñéàíéòþòñý è ðàñííçíáþòñý, ðàñííçíáííúé òåéñò
 åú-éòúááåòñý è ðàçìá-ååòñý ííííùþ ñíåöéäéèçéðíáàííúõ XML ñóáí â òðåð åàðèáíòåõ: ååíáðé-åñéíé, ééíáâéñòé-åñéíé è
 ñòðóéòóðíí-òóíéöéíáééé èåðåðéý.

Íñííóðéí áñå òðé ñíñíáà ðàçìáòéé
 íá íóðíáðá íäííáí ááçáöà òåéñòà:

Íðèñíáîéóíéäíéá
 III

6.
 Áñéè òðåáóåòñý íðååðàòéòü éàéíá-ëéáí òååðäíá òåééí

â æèäéíá òí
 íáíáñíäéíí çàòðóäíéòü áçàéííá ñóáíéäíéá íò-

äåéüíúõ ááí
 -áñéò.

Á ååíáðé-åñéíé ðàçìáòéé íí áóäåò
 åúäéýååòü áíò òåé:

```
<l no="&rdquo;25&rdquo;> <wf  

id=&rdquo;w345&rdquo;>Íðèñíáîéóíéäíéá</wf><wf  

id=&rdquo;w346&rdquo;>III</wf></l>
```

```
<l no="&rdquo;26&rdquo;>  

<wf id=&rdquo;w347&rdquo;>6</wf>. <wf  

id=&rdquo;w348&rdquo;>Åñéè</wf><wf id=&rdquo;w349&rdquo;>òðåáóåòñý</wf> <wf  

id=&rdquo;w350&rdquo;>íðååðàòéòü</wf><wf  

id=&rdquo;w351&rdquo;>éàéíá-ëéáí</wf><wf id=&rdquo;w352&rdquo;>òååðäíá</wf><wf  

id=&rdquo;w353&rdquo;>òåééí</wf></l>
```

```
<l no="&rdquo;27&rdquo;><wf id=&rdquo;w354&rdquo;>â</wf><wf  

id=&rdquo;w355&rdquo;>æèäéíá</wf>, <wf id=&rdquo;w356&rdquo;>òí</wf><wf  

id=&rdquo;w357&rdquo;>íáíáðíäéíí</wf><wf  

id=&rdquo;w358&rdquo;>çàòðóäíéòü</wf><wf id=&rdquo;w359&rdquo;>âçàéííá</wf><wf  

id=&rdquo;w360&rdquo;>ñóáíéäíéá</wf><wf  

id=&rdquo;w361&rdquo;>íò<lb/></l>-
```

```
<l no="&rdquo;28&rdquo;>äåéüíúõ</wf><wf id=&rdquo;w362&rdquo;>åáí  

</wf><wf id=&rdquo;w363&rdquo;>÷áñéò</wf>.</l>
```

Âèäíí, ÷òí èàæäéíé ñëíññóíðìå <wf> iðèññáíí óíèéàëüíúé (â äàíííí ñëó÷àå â iðåääëæàõ òåêñòà) èääíòèòëëàòíð. Èðííå òíííí, òåäíí <l> áúååéáíú ñòðíéè. Â iññáéé ñòðóëòòðíí-ññáííòè÷åñéíáí iðíñòðáíñòåà ýóó ðàçìåòéó iñæí iðåääñòåâéòü êåé iðíñòðáíñòåí èç äåóó èçìåðåíèé: íåðåíá – èçìåðåíèå ñëíññóíðì, åòíðíå – èçìåðåíèå ñòðíé. Óí÷ééé â iðíñòðáíñòåà èëéé, äðóäéèé ñëíññóíðì, ôåéòíí áóääåò óéàçàíèå íá òí, ÷òí iðåääëæäííay ñëíññóíðìå (èääíòèòëëàòíð ñëíññóíðìú) iññáéà â iðåääëæäííóþ ñòðíéó (èääíòèòëëàòíð ñòðíéè). Â òí÷éá iñæíí â èå÷åñòå ñíà÷åíèý ñòðíéòü ñàíí çíà÷åíèå ñëíññóíðìú è òíññå ìðè iñðåííñá ñëíññóíðìå áóääåò äååå ôåéòà åòíñæäåíèý ñëíññóíðìú â ðàçíúá ñòðíéè: â íåðåíí õåéòå - íà÷åéíí ñëíññóíðìú, åí åòíðíí ôåéòå - íññí÷åíèå ñëíññóíðìú (â iðèíåðå ñëíññóíðì «îò-ääëüíú»).

Â äàíííí ñëó÷àå èääíòèòëëàòíðû ñëíññóíðì õíñðýäí÷åíú, è iñ íéí iñæíí áíññòåííèòü iñðýäíé ñëíññóíðì ñòðíéå. Âñëéé áú ýòí áúééí íá òåéé, òí â iðíñòðáíñòåà iðèøëíñü áú áíññòåéòü áùå íäíí èçìåðåíèå iñðýäéà è óéàçàòü äëý èåæäéíé ñëíññóíðìú êåé ôåéò å, íñçèöéþ â iðåääëæàõ iðåäëíñæäåíèý èëéé òåéñòà.

Â èéíññóíðè÷åññéé èåðåðóéé ìàø iðèíåðå ãóääåò áûñëýäåòü áîò ôåéé:

<div type="sent" no="32">

<wf id=”w345”>iðèññáíñòéíéå</wf><wf id=”w346”>III</wf>

</div>

<div type="sent" no="33">

<wf id=”w347”>6</wf>. <wf id=”w348”>Åñëéé</wf> <wf id=”w349”>òðåáóåòñý</wf> <wf id=”w350”>ïðåäðåòèòü</wf> <wf id=”w351”>êàéíå-ëéáí</wf>

<wf id=”w352”>òåäðäíå</wf> <wf id=”w353”>òåéí</wf> <wf id=”w354”>â</wf>

<wf id=”w355”>æèäéíå</wf>, <wf id=”w356”>òí</wf>

<wf id=”w357”>íáíáñíäéí</wf> <wf id=”w358”>çàòðóäíèòü</wf>

<wf id=”w359”>âçàéíííá</wf> <wf id=”w360”>ñöåäíéå</wf>

<wf id=”w361”>îòäåëüíúõ</wf> <wf id=”w362”>åäí</wf>

<wf id=”w363”>÷àñòëö</wf>.

</div>

Çääñü óêàçüâàâòñý âõíæääíéå
 ñëíâîòíòí â iðääëíæääíèý. Iðeíöèí ðàçëíæääíèý â iðíñòðàíñòåâ àíàëíäé-íúé:
 èçìåðåíéå ñëíâîòíòí è èçìåðåíéå iðääëíæääíèé.

Â óóíêöèííàëüíí-ñòðóêòðííé
 èåðåðòèè àáçåò áóääåò âuääëÿäåòü âíò òàé:

<par type="title" no="6">

<wf id=&rdquo;w345&rdquo;>Iðeñíâîëóíëääíèå</wf><wf id=&rdquo;w346&rdquo;>III</wf>

</par>

<par type="body" par_no="6"
 no=”1”><wf id=”w347”>6</wf>. <wf
 id=”w348”>Åñëè</wf><wf id=”w349”>òðääóåòñý</wf> <wf
 id=”w350”>iðääðàòèòü</wf><wf id=”w351”>êàëíå-ëèáí</wf><wf id=”w352”>òåðäíå</wf><wf
 id=”w353”>òåëí</wf><wf id=”w354”>â</wf><wf id=”w355”>æëäëíå</wf>, <wf
 id=”w356”>òí</wf><wf id=”w357”>íâíáðíäèíí</wf><wf
 id=”w358”>çàòðóäíèòü</wf><wf id=”w359”>âçàëííâ</wf><wf
 id=”w360”>ñöåëäíèå</wf><wf id=”w361”>îòääëüíûõ</wf><wf
 id=”w362”>åãí</wf>

<wf id=&rdquo;w363&rdquo;>÷àñòèö</wf>.

</par>

Â äàííé ðàçìåðéå äëý ðàçáèåíèý
 òåñòå ìá ñiùñëíâûå áëíèé iðenóòñòåóåò óæå íåñëíëüéí iïäíðíñòðàíñòå. Ñ iïííùüþ
 òååå <par> óêàçüâàâòñý ðàçáèåíèå
 òåñòå ìá áéíèé, ÷àñòè ìàðåðåðåòå è, ñiñòåðåñòååííí, âõíæääíéå ñëíâîòíòí â ýòè
 áéíèé (èçìåðåíèý ñëíâîòíòí è áéíèéå). Äëý áéíèéå óêàçüâàâòñý, â êàëíé íàðåðåðåô
 ííè åõñäÿò, à òåéæå êàëíé ñåìàòè-åñëèéé òèí iðåäñòååëýþò - çàäíëíâíè íàðåðåðåòå
 èëé òåëí ìàðåðåðåòå. Ýòí óæå òåéò, òí÷éà òðåð ëçìåðåíèé: áéíèé, íàðåðåðåòû, òèíû
 áéíèíå. Òàéèò òåéòí òèñòðåðåòñý iïííàðåíåííí ñòðóêòðóðíàÿ è ñåìàòé-åñëèåÿ

éíóîðìàöèý, çíáíéý í òåêñòå. Èíáííí iíyóñó iíäåéü ïðíñòðàíñòåà òàé íàçâàíá.

Èñíííéüçíáíéå á êà÷åñòå

èääíóðéðéåòðíå ñéíáíòðí òåêñòå óíèéæüíûð èääíóðéðéåòðíå ðåñóðñà (URI) òàé, êàé íííéíàðòñý á ñõååå RDF (URL: <http://www.w3.org/RDF/>) è ñåíàíóðé÷åñéíí áååå á öääéíí
ííçáíéèò ïðíçðà÷íí è óääíáíí èñíííéüçíáíåò õðéðíåû áòåñòù ðàçëé÷íûè Èíóðíåò
ñéñòåíàíé. Á ñåíþ í÷åðåäü ïðíðéáííû áàééíí áàçéñå è ñ èñíííéüçíáíéåí iíäåééè
ñòðóðéòðíí-ñåíàíóðé÷åñéíí ïðíñòðàíñòåà iñòàéüíû áíáíéý í òåêñòåò òàéæå á ñòàíóò
íííyóíû ëþáíé ñéñòåíà, iíäååðæéåàþùåé òàééíå áäééíå ííèñàíéå.

Áëåñíäàðííñòè

Ðàáîòà áúíííéíáà íðè iíäååðæéå Ðíññééñéííí òííáà
áóíàíéòàðíûð èññéååíàíéé (ÐÁÍÓ), áðàíò 1 07-04-12147â.

Nièñíé ëèòåðàòóðû

Áàðàííá è äð.

2007 - Áàðàííá, Â. À. Èíóðíåò ïðòàé «Ieñüiaíííá iáñëääéá».
Ôíðíèðíåíéå ñííáùåñòå òéññéååíåòåééå ãðååíéò òåêñòå /
Â. À. Áàðàííá, È. Â. Èðàåöíå // Èíóðíåò è ñííåðåíåíííá
íáùåñòåí : Òð. Õ Åñåðñ. íáúåäéí. éííó. – Níá. : Òåêéóëüòå òéëéé. è èñéóññòå
NíáÃÓ, 2007. – N. 57–60.

Èðàåöíå è äð.

2007 – Èðàåöíå, È. Â.
Èíóðíàðéííäý ñéñòåíà äéý ðåáíòû ñ éíééæöèýíè ðóéííñíûð èñòðé÷åñééò
äíéóíàíóíå / È. Â. Èðàåöíå, Â. Î. Ôèëàòíå // Èíóðíàðéííäý
òåðíííéè ìíäåééðíåíéý è óíðååéåíéý. - 1 2(36) – Áíðííåæ : Iáó÷íáý éíéäå,
2007. – N. 188–196.

Èðàåöíå 2008 – Èðàåöíå, È. Â. Iíäåééðíåíéå ñòðóðéòóðû è
ñáíàíóðééé òåêñòå òéíóðíàðéííûð ñéñòåíàð äéý èññéååíåíéý èñòðé÷åñééò
äíéóíàíóíå / È. Â. Èðàåöíå // Néñòåíû óïðàåéåíéý è èíóðíàðéííûð
òåðíííéè. – 1.1(31) – I. ; Áíðííåæ : Iáó÷íáý éíéäå, 2008. – N. 163–167.

Iáíóñéðéíò 2008 –

Iáíóñéðéíò: ñéàáýíñéíå íeñüiaíííá
íáñëääéå [Ýéåéòðííûð ñéñóðñ]. – 2008. – Ðåæèí äíñòóíà:
<http://manuscripts.ru/>, ñáíáíäíûé. – Çàäé. ñ ýéðàíà.

I éíééæöèé 2007

– Iáíóñéðéíò: Ýéåéòðííäý áåðñèý
ïðèçåååíéé I. Â. Èííííñíà [Ýéåéòðííûð ñéñóðñ]. – 2007. – Ðåæèí äíñòóíà:
http://mns.udsu.ru/Lomonosov/Coll_Lmnsv.html, ñáíáíäíûé. – Çàäé. ñ ýéðàíà.

Níáðåíåííûð 2006

– Níáðåíåííûð èíóîðìàöèííûð òåðíííéè è
íeñüiaíííá íáñëääéå: ìò äðååíéò ðóéííñéé è ýéåéòðííûð òåêñòåí : Iáóðéæéü
íåæäóíàð. Iáó÷. éííó. – Èæååñé : Èçä-âí ÈæÃÓÓ, 2006. – 196 ñ.

[Ýëåêòðííûé Õåñóðñ]. – 2008. – Ðåæèì äîñòójà: <http://www.w3.org/RDF>, ñâîáîäíûé.
– Çàäë. ñ ýêðàà.

A model for the exchange of knowledge in systems for humanities research

Ignat V.
Kravtsov, Kristina A. Bagimova

Petrozavodsk
State University, Petrozavodsk, Russia

Izhevsk
State Technical University, Izhevsk, Russia

This paper gives a description of a model that produces the structures and semantics of digital texts. This model will form the basis of an XML format for cultural heritage texts produced for the Semantic Web. Such description will allow us to work with digital texts collections and to make transparent publications and semantic services. This model will also allow knowledge about texts to be exchanged between heterogeneous systems.